

Володимир БОГЕНЧУК

Це одна з найяскравіших та найбільш захоплюючих історій Євангелії від Марка. Ця розповідь є також у Євангелиста Матея (Мт. 19, 16-26). Марко оповідає, що хтось (у Матея – це юнак) підбіг до Ісуса і впав перед Ним на коліна, демонструючи цим довір'я до Христа та своє справжнє бажання отримати від Нього цілковито правдиву відповідь на важливе для нього запитання. Для Христа важливим було прагнення юнака, котрий бажав віднайти істину. Це проявлялося в його бажанні заглянути в глибину закону, не обмежуючись його зовнішнім виконанням.

Найперше в цій розповіді варто звернути увагу на те, як цей чоловік прийшов і як зустрів його Ісус. Він підбіг і впав перед Ісусом на коліна. Є щось загадкове в цьому молодому багатому аристократові, котрий падає на коліна перед бідним пророком з Назарету. «Учителю благий, – розпочинає він розмову, звертаючись до Ісуса, а Ісус відразу заперечує йому, – Ніхто не благий, окрім одного Бога». У візантійського автора XI ст. Теофілакта Болгарського в коментарі на цю частину читаємо: «А чому Христос відповів йому: «Ніхто не благий»? Тому що цей чоловік підійшов до Христа, як до звичайного чоловіка і як до одного з багатьох вчителів. Христові слова можна перефразувати приблизно так: якщо ти вважаєш мене благим, то в порівнянні з Богом ні один чоловік не є благим. Крім того, Господь дає йому ще одну науку: якщо він хоче з кимось порозмовляти, то говорити має прямо, без погорджування, а корінь і джерело благодаті один – Бог».

Ісус немовби хотів охолодити його молодий, запальний ентузіазм. Іншими словами Він сказав: «Зупинись та подумай, Мені не потрібні люди, котрих жене до мене якийсь тимчасовий порив, захоплення, яке дуже часто швидко згасає». Ісус радить спочатку про все вдумливо розважити. По-друге: «Не можна стати правдивим християнином тільки через сентиментальну любов до Мене. Подивись на Бога!». Проповідь чи катехиза передбачають передачу християнської істини через людину, котра проповідує. Наставник повинен завжди скеровувати увагу не до себе, а до Бога, так як це робить Христос. («Чого називаєш мене благим?» – сказав Ісус до нього. – «Ніхто не благий, окрім одного Бога»). Ця частина Святого Письма також унікальна тим, що ніде більше так чітко не показується і не розповідається про дуже важливий елемент християнської віри – одного тільки виконання Заповідей є замало. Ісус промовляє Заповіді, виконання яких потрібне для добродісного життя. Молодий чоловік, не вагаючись, відповів, що він це дотримував змалку. Звернімо увагу, що з названих заповідей (за винятком однієї), всі вимагають від людини утримання від чогось і стосуються тільки сімейних відносин. Якщо поглянути з цієї точки зору, то молодий чоловік сказав: «За все моє життя я не зробив

нікому нічого злого». Але запитання звучало по-іншому: «Кому ти зробив добро?». Можна сказати, що запитання звучало дуже гостро: «Що доброго зробив ти ближньому всім своїм багатством, всім тим, що ти міг віддати?». Суть християнства полягає в тому, щоб не тільки уникати зла, але творити добро. І в тому значенні молодий чоловік, як і багато з нас, був далеко не на висоті.

Ісус дає йому шанс, кажучи: «Покинь життєві вигоди і багатства цього світу. Візьми все, що у тебе є, і пожертвуй для ближніх, тільки тоді ти успадкуєш правдиве щастя тепер і у вічності». Але молодий чоловік не зумів цим шансом скористатися. У нього було велике багатство, проте йому ніколи не спадало на думку роздати його. Він ніколи не крав, не обманював, але і не був щедрим, не жертвував нічим. Згідно з нашим баченням, порядна людина та, котра не забирає в іншої, не краде... Однак справжній християнин це той, хто ще і допомагає іншим. Насправді Ісус питає: «Наскільки тобі потрібне правдиве християнство? Чи прагнеш його настільки, щоб віддати заради нього своє багатство?». На це молодий чоловік, відповів: «Я прагну його, але не настільки».

Ісус поглянув на цього юнака... Цей погляд говорив про багато. Найперше – про любов. Це був не сердитий, а любовний погляд. У ньому був заклик до непростого вчинку, подвигу. Цим поглядом Христос намагався вирвати людину з її зручного комфортного життя і спонукав ризикнути, щоб стати правдивим християнином. У чому полягає цей ризик? – А в тому, що у світі, де матеріальне так часто переважає над духовним, людина вибирає, передусім, кар'єру, лише на другому місці вона, можливо, думає про допомогу ближньому, а ще далі стоїть питання віри та Бога. Тому важко і навіть ризиковано залишити все і піти проти всіх.

Також у тому погляді Христа був смуток. Це великий смуток – бачити, що людина свідомо відмовляється стати тим, ким би могла стати, тобто правдивим християнином, і у котрої для цього були всі шанси. Євангеліст Марко детальніше говорить про винагороду, яка очікує вірних послідовників Христа. Він каже, що ця винагорода двояка: тимчасова і вічна (євангеліст Матей говорить тільки про вічну винагороду, в майбутньому житті). Віруюча людина отримує у стократ більше за те, від чого ради Христа відмовилася: вічне життя, або вічне блаженство. Звичайно, що під новим домом, батьками, братами варто розуміти духовні блага. Вірні, котрі пішли за Христом і розірвали для цього зв'язок зі своїми рідними по тілу, віднаходять нове життя по духу. Є ще один дуже важливий аспект християнського відречення. Це відречення не тільки від дібр цього світу, але також і від гріху та його наслідку в нашому житті. Блаженний Теофілакт Болгарський у своєму коментарі про цього роду відречення пише: «Але той, хто молодий (недозрілий) по духу, легковажний, нерозумний, хай теж продасть своє «майно», тобто: гнів і пожадливість віддасть, відкине бісам, котрі вбогі, падші від всякого багатства та благодаті, бо відпали від ласки Божої, і потім нехай наслідуює Христа. Бо тільки той може наслідувати Христа,

хто відкидає багатство гріхів, які є насліддям бісівського поріддя. Відвернутися від зла – це значить відкинути гріховне багатство бідним, і створити чудо – наслідувати Христа і нести Його хрест».

Володимир БОГЕНЧУК. Дорога Христових Заповідей, чи дорога багатства?// СЛОВО № 3 (43) 2010, с.39-40